

Rocabruna (masia antiga)

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Al sector nord-est del terme municipal
Emplaçament Carretera a l'Estany (C-59), al km. 51,5 camí direcció nord-est 400 m
Alçada: 724

Coordenades:

Latitud: 41.90036
Longitud: 2.11518
UTM Est (X): 426607
UTM Nord (Y): 4639092

Classificació

Número de fitxa 08258-177
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Segle XIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Observacions protecció: Recinte tancat
Número inventari Sí: IPA 17156
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08258A00300000800000AW
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 25/02/2020 - 01:00

Descripció

Masia antiga de Rocabrúna que es troba al costat del casal d'estil modernista i eclèctic que s'hi va construir entre 1918-1920 i que va ser conegut com el castell de Rocabrúna. Els dos edificis, situats a pocs metres de distància, estaven units abans per un corredor alçat de pedra. Tot el recinte forma part actualment d'una finca privada i tancada.

L'antiga masia és de planta rectangular, amb cossos adossats de diferents alçades. El cos més antic és el que es troba al sud-oest i té un format molt homogeni i regular. La façana principal és més o menys simètrica en base a tres eixos d'obertures, amb un portal adovellat al centre. Aquesta part, que podria correspondre als segles XVII-XVIII, té un parament de força qualitat, amb carreus petits més o menys escairats.

Posteriorment s'hi afegí un cos al nord-est (més alt i de tres plantes) i a llevant, així com uns coberts adossats al darrere. En general, la casa ha conservat bé les característiques constructives tradicionals. Les finestres són majoritàriament emmarcades amb llindes i brancals de pedra.

L'entorn de la casa ha estat ornat amb jardins i escultures. En l'època que va ser propietat del príncep àrab, al final del segle XX, s'hi van afegir diversos elements exòtics que recorden el seu país d'origen.

Observacions:

Inclusa al Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Santa Maria d'Oló amb el num. 173 (Pla Especial Urbanístic 2011)

Fotografies fetes per Josep Canamasas Güell el 2005, abans de la restauració.

Història

Aquest mas és documentat els anys 1225, 1231 i 1307. També sabem que el 1376 en una reunió dels caps de casa de la parròquia de Sant Feliu de Terrassola hi va assistir Marc de Rocabrúna. En el fogatge de 1515 hi consta "la casa d'en Rocabrúna", i en el de 1553 Pere Roquabrúna. És doncs un mas d'origen antic, i estava habitat per la família Rocabrúna. Els Rocabrúna sembla que van participar de forma activa en la vida política del país, tant a nivell local com general, però no a tant alt nivell com ho van fer els seus veïns del mas Rocafort. En un llibre escrit per Josep Tresserras, persona propera als propietaris (publicat el 1921 i amb una edició revisada el 1948) es dona un bon nombre de notícies sobre aquest mas, en alguns casos basades en referències documentals. Tanmateix, es tracta d'unes notes força disperses i difícils de contextualitzar. Entre molts altres aspectes es parla, per exemple, de fets relacionats amb la Guerra de Successió, en la qual Francesc de Rocabrúna hi hauria tingut un paper rellevant.

Segons Llorenç FERRER (1996: 66), Rocabrúna va anar incorporant diferents masos veïns: el Güell (a partir de 1792), la Vila i l'Alou, que es convertiren en masoveries seves. El 1785 la família Rocabrúna va deixar d'habitar a la casa pairal per anar a viure entre l'Estany i Caldes de Montbuí. El 1850 el nom de Rocabrúna es va perdre. En aquest moment els propietaris tenien el cognom Ribot de Morató. El llibre de Josep Tresserras ens proporciona un llistat dels propietaris des de mitjans del segle XIX. Són: Sebastià Ribot de Morató (1851-1858), Leandre Ribot de Morató (1858-1863), Sebastià Ribot de Morató (1863-1897), Antoni Riera Puig (1897-1904), Manuel Rúbio Garcia (1904-1915), Emília Bisbal (1915-1918), Hospital de Vic i Germanes dels pobres (1918-1919). Manuel Rúbio havia quedat vidu i sense descendència i, tot i que es casà amb una criada seva mallorquina, va deixar el mas a un hospital. Aleshores el mas tenia 230 quarteres, amb les masoveries ja esmentades, i era un dels més importants de la zona (FERRER, 1991: 114).

El 1919 va comprar Rocabrúna Joan Gorina i Sans, un fabricant de llanes de Sabadell que havia fet fortuna durant la primera Guerra Mundial. Pel que es veu, li va ser molt profitosa una operació de compra de la mercaderia d'un vaixell alemany que havia quedat retinguda al port de Barcelona i que va revendre a França i Itàlia. Amb els diners aconseguits, Gorina va poder fer realitat el seu caprici de construir-se un castell. Va comprar Rocabrúna i va fer construir el nou casal al costat de l'antic mas en un estil modernista i eclèctic. Fou enllestit en tres anys (1918-1920). L'antiga masia es destinà al majordom i criats, i a la nova

construcció s'hi van habilitar les dependències d'una residència de luxe que comptava amb un museu, sala d'armes, capella, sala de música o billar entre altres. L'arquitecte fou Eduard Balcells Buigas, que va néixer a Barcelona el 1877 i era cunyat de Joan Gorina. Fou arquitecte municipal de Cerdanyola, i les seves obres s'emmarquen des d'un modernisme ressagat fins al noucentisme. La capella de Rocabrúna, dedicada a Sant Jordi, estava decorada amb vitralls dibuixats per l'artista noucentista originari de Sabadell Antoni Vila Arrufat. El 1936, en plena Guerra Civil, l'Ajuntament acordà la confiscació del mas Rocabrúna entre d'altres del municipi.

Joan Gorina va tenir quatre filles, que es van emparentar amb fabricants de Sabadell i Barcelona. La petita, Roser Gorina, es va casar amb Manel Font i Moreu, un ric negociant de cotó de Barcelona. El 1950 Manel Font va comprar a Josep Bofill, dentista de Barcelona, el mas veí de Rocafort i les masoveries de la Sala, Montcabré i el molí de Rocafort. El 1954 va morir Joan Gorina i en el seu testament deixava un mas a cada filla. Les hipoteques i els deutes aconsellaren mantenir indivisa la propietat fins que els gendres van decidir vendre, dotze anys després.

Fou un dels gendres, Manel Font, que ja posseïa Rocafort, qui va comprar als seus cunyats Rocabrúna i les masoveries. Aleshores els masovers eren Jordi Codina i Rosalia Oller. El 1968 va morir Manel Font i va deixar la propietat a la seva muller, Roser Gorina, sembla que per desconfiança amb el seu fill: Joaquim Font Gorina. La dona, però, va nomenar administrador el fill, el qual portava un tren de vida molt elevat i va arruïnar el patrimoni. Rocabrúna va restar abandonada i les portalades d'algunes masoveries van ser venudes.

L'any 1983 el Consell de Ministres autoritzava la venda del mas Rocafort, de 358 ha, al príncep hereu de l'Aràbia Saudita (germà del rei) Saad Bin Abdul Al Saul, que el va convertir en residència de caps de setmana. El 1984 s'hi afegiren 525 noves hectàrees procedents del mas Rocabrúna. El príncep saudita va fer tancar les seves propietats, va instal·lar-hi mesures de seguretat, però en general va ser respectuós amb el patrimoni (FERRER, 1991: 106). L'any 2002 la finca es va vendre a l'empresària russa Olga Farré. Més tard Rocabrúna i el molí de Rocafort van ser segregades. Rocabrúna fou adquirida per una família de potentats armenis, però actualment es troba en un litigi judicial. El 2005 el casal modernista va ser restaurat.

Bibliografia

- BELLPUIG, Josep (1982-2007). Escrits sobre Sant Feliu de Terrassola (treball inèdit), p. 29-34.
- FERRER, Llorenç; PLADEVALL, Antoni i altres (1991). "Oló als temps medievals", "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, p. 62, 64, 71, 106, 114, 198.
- FERRER, Llorenç (1996). Masies i cases senyoriales del Bages. Fundació Caixa Manresa; Angle Editorial, Manresa, p. 66-69.
- GÜELL SABATA, Àngela (1988). "Santa Maria d'Oló", Història del Bages, Manresa, Parcir Edicions Selectes, p. 472.
- TRESSERRAS, Josep (1920). Masia Rocabrúna (Santa Maria d'Oló). Vic.
- TRESSERRAS, Josep ? (1948). El castell de Rocabrúna. (Versió revisada del llibre publicat el 1920).

